

26 februarie

Dmitri Șostakovici – partea a doua din Simfonia a V-a (Orchestra Simfonică din Pittsburgh, dirijor Manfred Honeck) 5.47 Reference Recordings 2017

În cadrul proiectului Ascultă 5 minute de muzică clasică, inițiat de Radio România Muzical, a fost partea a doua din Simfonia a V-a de Dmitri Șostakovici. Înregistrarea ascultată a primit două premii Grammy la ediția 2018 – premiul pentru cea mai bună interpretare orchestrală și pentru cel mai bun inginer de sunet. Interpreți au fost Orchestra Simfonică din Pittsburgh, condusă de dirijorul Manfred Honeck.

Premiile Grammy sunt cele mai cunoscute distincții care se acordă în lumea muzicală americană și probabil cele mai cunoscute la nivel mondial. Se acordă pentru toate genurile muzicale, inclusiv pentru muzica clasică. După ce a fost nominalizată mai mulți la aceste premii, iată că în 2018, Orchestra Simfonică din Pittsburgh a reușit performanța de a obține un asemenea premiu pentru Simfonia a V-a de Dmitri Șostakovici, care este una dintre cele mai cunoscute și mai des cântate dintre simfoniile compozitorului rus. Dmitri Șostakovici rămâne unul dintre marii compozitori ai secolului XX; exponent al curentului modern din istoria muzicii, a trăit între anii 1906 și 1975. A scris această simfonie a cincea în anul 1937, într-o perioadă foarte grea, când regimul lui Stalin instituise teroarea care se făcea simțită și în rândul artiștilor.

Dmitri Șostakovici este reprezentantul

Stilul rus modern

Stilul rus romantic

Franz Liszt – Studiul de concert Marșul piticilor (Daniil Trifonov – pian) 2.48 DG 2016

În cadrul proiectului Ascultă 5 minute de muzică clasică, inițiat de Radio România Muzical, a fost Studiul de concert Marșul piticilor de Franz Liszt, în interpretarea pianistului rus de 27 ani Daniil Trifonov. Această înregistrare este parte din integrala studiilor de Franz Liszt care a primit în 2018 premiul Grammy pentru cea mai bună interpretare instrumentală la categoria muzică clasică.

Este o bună ocazie de a afla mai multe despre Franz Liszt, una dintre cele mai interesante figuri de muzicieni din secolul al XIX-lea. A fost pianist și compozitor; un pianist cu o virtuozitate ieșită din comun, care și-a pus amprenta și asupra partiturilor pe care Liszt le-a scris pentru pian, care și astăzi sunt adevărate pietre de încercare pentru pianiști. Dacă ar fi să facem o paralelă cu lumea muzicală de astăzi, Liszt era un supervedetă a secolului al XIX-lea: lumea se înghesuia la concertele sale, prezența sa stârnea o adevărată isterie. A întreprins turnee în întreaga Europă; a cântat și în Țările Române, pe care le-a vizitat în turneul ce a avut loc între noiembrie 1846 și ianuarie 1847.

Un adevărat prototip al artistului romantic, Franz Liszt a abordat genuri muzicale specifice stilului romantic, așa cum este studiul pentru pian, piese care nu urmăreau doar exersarea unei anumite abilități tehnice a pianistului, ci și care au pus în lumină creativitatea și sensibilitatea compozitorului lor.

Franz Liszt a fost

Compozitor și pianist

compozitor

5 martie

Wolfgang Amadeus Mozart – Aria șampaniei din opera Don Giovanni (Dan Iordăchescu și Orchestra Națională Radio, dirijor Iosif Conta) 1.19 Radio 1981

În cadrul proiectului Ascultă 5 minute de muzică clasică, inițiat de Radio România Muzical, a fost Aria șampaniei din opera Don Giovanni de Wolfgang Amadeus Mozart, în interpretarea baritonului Dan Iordăchescu și a Orchestrei Naționale Radio, dirijor Iosif Conta.

Aceasta este una dintre ariile interpretate de personajul principal al acestei opere – Don Giovanni, binecunoscutul libertin dintr-o legendă spaniolă transpusă pentru prima dată într-o lucrare literară în secolul al XVII-lea de Tirso de Molina. Don Giovanni este versiunea italiană a mult mai cunoscutului nume Don Juan.

Mozart a scris opera Don Giovanni în anul 1787 – este una dintre cele mai cunoscute opere din creația mozartiană, cât și din întreaga literatură a muzicii, o capodoperă a clasicismului muzical. Jucată pentru prima dată la Praga – se spune că Mozart a scris uvertura acestei opere doar cu o zi înainte de premieră – s-a bucurat de mare succes, un succes confirmat până astăzi, Don Giovanni rămânând una dintre cele mai jucate opere ale tuturor timpurilor. Vă reamintim: uvertura unei opere este momentul orchestral care se aude în debutul lucrării, pregătind acțiunea de pe scenă și introducând motivele muzicale principale ale operei.

Ce este o uvertură?

O lucrare orchestrală din debutul unei opere

O arie

Aram Hacıaturian – partea a III-a din Concertul în re minor pentru vioară și orchestră (Alexandru Tomescu și Orchestra Națională Radio, dirijor Tiberiu Soare) Radio 2014

În cadrul proiectului Ascultă 5 minute de muzică clasică, inițiat de Radio România Muzical, a fost partea a III-a din Concertul în re minor pentru vioară și orchestră de Aram Hacıaturian, în interpretarea semnată de Alexandru Tomescu și Orchestra Națională Radio, condusă de Tiberiu Soare.

Iată o lucrare compusă în anul 1940 și unul dintre cele mai cunoscute concerte pentru vioară și orchestră compuse în secolul XX – acest concert semnat de Aram Hacıaturian, compozitor armean care a trăit între anii 1903 și 1978. În special această parte a treia a concertului este considerată drept una dintre cele mai dificile pagini pentru vioară și orchestră scrise vreodată. Aram Hacıaturian este fost cunoscut și pentru muzicile de balet pe care le-a compus – Gayaneh și mai ales Spartacus bucurându-se de o largă popularitate.

Aram Hacıaturian a fost:

Un compozitor din secolul XIX

Un compozitor de secol XX

12 martie

Serghei Prokofiev – partea a II-a din Concertul nr.2 pentru vioară și orchestră (Frank Peter Zimmermann, Orchestra Philharmonia din Londra, dirijor Mariss Jansons) EMI 1992

În cadrul proiectului Ascultă 5 minute de muzică clasică, inițiat de Radio România Muzical, a fost partea a II-a din Concertul nr.2 pentru vioară și orchestră de Serghei Prokofiev, cu violonistul german Frank Peter Zimmermann și Orchestra Philharmonia din Londra, dirijor Mariss Jansons.

O lucrare a cărei premieră a avut loc în anul 1935 – la care Prokofiev a lucrat la Paris, Voronej și Baku și a cărei primă audiție a fost la Madrid în Spania. Aceasta este una dintre cele mai sensibile pagini lente din întreaga literatură a secolului XX. Recunoaștem în această muzică și ecouri din muzica celebrului balet Romeo și Julieta pe care Prokofiev l-a scris tot în anul 1935.

Este de reținut că alături de Șostakovici și Stravinski, Prokofiev rămâne unul dintre marii compozitori ruși ai secolului XX.

Numiți trei compozitori ruși de secol XX:

Prokofiev, Stravinski, Șostakovici

Ceaikovski, Musorgski, Rimski-Korsakov

Giuseppe Verdi – Marș triumfal din opera Aida (Corul și Orchestra Academiei Santa Cecilia din Roma, dirijor Carlo Rizzi 8.19 Teldec 1992

În cadrul proiectului Ascultă 5 minute de muzică clasică, inițiat de Radio România Muzical, a fost Marșul triumfal din opera Aida de Giuseppe Verdi, în interpretarea Corului și Orchestrei Academiei Naționale Santa Cecilia din Roma, dirijor Carlo Rizzi.

Unul dintre cele mai cunoscute momente dintr-o operă de Verdi – acest marș triumfal, cântat în momentul când armata egipteană biruitoare revine în capitală de la război. Opera Aida a fost scrisă de Giuseppe Verdi, marele compozitor italian de operă al secolului al XIX-lea, cu un scop precis: deschiderea Operei din Cairo. Istoria a schimbat planurile pașei din Cairo și ale lui Verdi – Opera din Cairo s-a deschis într-adevăr în 1869, însă nu cu Aida, ci cu Rigoletto de Verdi, pentru că decorurile și costumele pentru Aida erau blocate la Paris, datorită războiului franco-prusac. Premiera operei Aida a avut loc la Cairo în 1871.

Aida are la bază un subiect din Egiptul antic: sclava etiopiană Aida se îndrăgostește de războinicul egiptean Radames; Aida, fiica regelui etiopian, se vede silită să aleagă între onoare, țară și dragostea pentru Radames – în mod evident, finalul este trist, cu Radames condamnat la moarte și Aida care alege să-l urmeze în veșnicie.

Aida este una dintre cele mai cunoscute și des jucate opere verdiene – solicită voci de calibrul dramatic, și o punere în scenă fastuoasă, care să recreeze palatele Egiptului din vremea sa de glorie, cu faraoni și piramide.

Opera Aida are plasată acțiunea în

Arabia medievală

Egiptul antic

19 martie

Richard Wagner – Cavalcada walkiriilor (Orchestra Teatrului Metropolitan din New York, dirijor James Levine) 6.12 2012 DG

În cadrul proiectului Ascultă 5 minute de muzică clasică, inițiat de Radio România Muzical, a fost partea a fost Cavalcada walkiriilor din opera Walkiria de Richard Wagner, cu ansamblul orchestral al Teatrului Metropolitan din New York, dirijat de James Levine.

Acesta este unul dintre cele mai cunoscute momente din operele scrise de compozitorul german Richard Wagner, unul dintre cei mai importanți autori din secolul al XIX-lea. O figură ieșită din comun: Wagner a creat în operele sale o adevărată mitologie muzicală – dacă ar fi să ne referim la doar Tetralogia Inelul nibelungului, care cuprinde operele Aurul Rinului, Walkiria, Siegfried și Amurgul zeilor. Însă și alte opere au la bază mitologia popoarelor nordului – Olandezul zburător, Tristan și Isolda. Wagner a conceput și un teatru special pentru reprezentarea operelor sale – la Bayreuth, acolo unde are loc și astăzi, în fiecare

an, festivalul Richard Wagner, în organizarea moștenitorilor familiei Wagner. În prezent, festivalul de la Bayreuth este condus de Eva și Katarina Wagner, strănepoatele lui Richard Wagner.

Ce opere cuprinde tetralogia Inelul nibelungului?

Tannhauser, Walkiria, Siegfried, Parsifal

Aurul Rinului, Walkiria, Siegfried, Amurgul zeilor

Edward Elgar – Salut d’amour (Daniel Hope- vioară, Jacques Ammon – pian, ansamblu din Deutsches Kammerorchester Berlin, dirijor Jacques Amon) 3.13 DG 2016

În cadrul proiectului Ascultă 5 minute de muzică clasică, inițiat de Radio România Muzical, a fost partea a fost piesa Salut d’amour de Edward Elgar, cu violonistul britanic Daniel Hope în prim plan.

Iată o celebră miniatură compusă de cel mai cunoscut compozitor britanic: Edward Elgar, un creator romantic care a trăit între anii 1857 și 1934. Ca și Serghei Rahmaninov, deși a trăit o bună parte a vieții sale în secolul XX, Elgar a ales să scrie într-un limbaj romantic accesibil și foarte iubit de public. Salut d’amour este o piesă scrisă în anul 1888 – s-a bucurat încă de la început de un mare succes de public și pe lângă versiunea originală pentru vioară și pian a cunoscut numeroase transcripții și aranjamente. Alte opusuri foarte cunoscute de Edward Elgar sunt Variațiunile Enigma pentru orchestră, Marșurile de pompă și circumstanță și Concertul pentru violoncel și orchestră.

Edward Elgar a fost

Un compozitor britanic romantic

Un compozitor baroc

16 aprilie

Beethoven – Concertul nr.4 pentru pian și orchestră

Georg Friedrich Handel – Ombra mai fu

23 aprilie

Claudio Monteverdi – Orfeu

Christoph Willibald Gluck – Dansul spiritelor binecuvântate din opera Orfeu și Euridice

30 aprilie

7 mai

14 mai

21 mai

28 mai